

Egenkontroll på U- anläggningar

I miljöbalken står det:

”Den som bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller påverka miljön skall fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar. Den som bedriver sådan verksamhet eller vidtar sådan åtgärd skall också genom egna undersökningar eller på annat sätt hålla sig underrättad om verksamhetens eller åtgärdens påverkan på miljön.”

Hur påbörjar du införandet av en egenkontroll?

- Vilka lagar och krav omfattas verksamheten av? Grunderna för egenkontroll hittar du i miljöbalkens 2 kapitel, allmänna hänsynsregler. Dessa omfattar bl.a. krav på kunskap, skyddsåtgärder, försiktighetsmått, bästa teknik, hushållning, produktval och skadeansvar. Det är upp till dig att visa att lagstiftningen följs.
- Undersök vilka faror din verksamhet utgör för miljön och hälsa och hur stor risk det är att det händer något. Fundera både på åtgärder vid normal drift och vid driftstörningar.
- Krävs det ökad utbildning eller ändrad ansvarsfördelning för de olika delarna av egenkontrollen t.ex. maskinunderhåll, kemikalieansvarig?
- Behövs det nya rutiner eller behöver gamla rutiner ses över för de delar som berör miljö och hälsa?

Genomförande

- Genomför förebyggande åtgärder för de faror som identifierats. Det är ett omfattande arbete, men börja med att förebygga de största riskerna respektive de största farorna. Ta alltid klagomål på allvar och se om det går att förebygga.
- Utbilda och fördela ansvaret.
- Inför och förnya rutiner.

Levande egenkontroll

Det är viktigt att hålla egenkontrollen levande eftersom lagstiftningen förändras och nya tekniker/processer tillkommer hela tiden.

Det finns inget krav på dokumentation för verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga, men det kan vara bra att skriva ner sina rutiner så att kunskapen stannar på företaget och inte försvinner vid personbyte, sjukdom, semester m.m.

Om det inträffar driftstörningar, t.ex. olyckor, som kan skada människors hälsa eller miljön ska verksamhetsutövaren genast meddela Samhällsbyggnadskontoret, se kontaktuppgifter nedan.

När vi som tillsynsmyndighet är ute på inspektion kontrollerar vi din egenkontroll. Det går att jämföra kontrollen med bilbesiktningen där din bil kontrolleras en gång om året, men där du ändå ansvarar för att bilen är trafiksäker resterande del av året också. Observera att det är du som verksamhetsutövare som är ansvarig om en olycka sker och i värsta fall kan du bli skadeståndsskyldig.

Detta material är tänkt som en vägledning och ett hjälpmedel för dig som verksamhetsutövare. Nedanstående checklista kan ligga till grund för arbetet med verksamhetens egenkontroll, men den är inte fullständig utan du måste själv fundera vilken påverkan och risker som just din verksamhet kan orsaka för miljön och hälsan.

Behöver du mer utrymme att skriva på går det bra att komplettera på papper bredvid eller beställ checklistan elektroniskt av oss då det går att utvidga rutorna efter dina behov.

Samhällsbyggnadskontoret
Box 611
391 26 KALMAR
Telefon 0480-45 00 00.
e-post: sam.byggnadskontoret@kalmar.se

Checklista för egenkontroll på U- anläggningar

Verksamhetens namn:
Kontaktperson i miljöfrågor:
Ansvarig för driftunderhåll:
Ansvarig för kemikalieinköp:
Ansvarig för .....
Ansvarig för .....
Ansvarig för .....
Senast uppdaterad:

Verksamheten

Vilken verksamhet bedrivs? Beskriv alla delar av verksamheten som påverkar människors hälsa eller miljön.

Lagstiftning och regler

Vilka lagar och förordningsföreskrifter omfattas verksamheten av?

Vilka utsläpp sker? Hur kan deras påverkan på miljön minskas? (Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3)

Vilka utsläpp finns till vatten, mark och luft? (ex. lösningsmedel, spillvatten, dagvatten)	Vatten	Mark	Luft
Vilken reningsutrustning finns?			
Vilken utrustning finns för att förebygga olyckor? (ex. oljeavskiljare, droppskydd, överfyllnadsskydd, påkörningsskydd)			

Vad för ytterligare förebyggande åtgärder kan vidtas?			
Är avloppsvattnet anslutet till det kommunala VA-nätet? Om inte, vart leds det?			
Hur stor är vattenförbrukning per år? Fundera på om förbrukning går att minska.			

Vilka risker innebär kemikaliehanteringen? Hur kan riskerna minskas? (Produktval, Miljöbalken 2 kap § 4 samt Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3)

Finns det en fullständig lista över de kemikalier (inkl. årlig förbrukning) som används?
Finns det säkerhetsdatablad till samtliga kemikalier?
Har ni några riskminskningsämnen (kolla priodatabasen på www.kemi.se)?
Kan någon kemikalie bytas ut mot någon produkt som är mindre farlig för hälsa och miljö? Gå igenom samtliga kemikalier som används.
Vilka åtgärder har gjorts för att förebygga kemikalieolyckor? (ex. invallning av cisterner och mindre kärl, märkta kärl, pluggade avlopp)

Vad finns det för ytterligare åtgärder att vidta för att förebygga kemikalieolyckor?
Vilka rutiner finns om utsläpp eller spill av kemikalier skulle ske (t.ex. absorptionsmedel)?

Hur mycket avfall blir det? Hur kan mängden minskas? (Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3 samt Hushållning och kretslopp, Miljöbalken 2 kap § 5)

Vilka typer samt mängder av avfall har verksamheten (ex.vis. hushållsavfall, producentansvarsavfall*, skrot, brännbart m.m.)?					
Hur kan mängden avfall minskas(återanvändning, effektivisering m.m.)?					

*Förpackningar= papp, papper, wellpapp, glas, plast, plåt, trä, tidningar, kataloger, direktreklam, elektriska och elektroniska produkter, däck, bilar)

Kan det farliga avfallet hanteras på ett säkrare sätt? (Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3)

Mängd och typ av farligt avfall som uppkommer på verksamheten. (med avfallskod) Skriv en i varje ruta.					
Vem är transportör av det farliga avfallet? (om man kör själv (endast vid små mängder) ska anmälan ske till länsstyrelsen)					
Hur sker det slutligt omhändertagande av det farliga avfallet?					
Hur förvaras det farliga avfallet? (ska ske på ogenomtränglig yta, invallat, låst utrymme)					
Vilka olycksrisker finns och hur förebyggs de?					
Finns det ytterligare åtgärder att genomföra för att undvika olyckor?					
Finns rutiner för					

hantering vid en ev. olycka av farligt avfall?					
--	--	--	--	--	--

Vilka köldmedier finns? (Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3)

Vilka köldmedier används?

Har köldmedierapporten skickats in i år?

Kan energianvändningen minskas? (Hushållning och kretslopp, Miljöbalken 2 kap § 5)

Energislag	m ³	KWh/Mvh	ton	typ

Hur kan energianvändningen minskas?

Behöver kontroller av reningsutrustning, drift och underhåll genomföras oftare? (Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3)

Reningsutrustning	Hur ofta genomförs kontroller?	När genomfördes senaste kontrollen?
Oljeavskiljare		
Cisterner		
Panna		
Kylanläggningar		

Behöver kontroller av produktionsmaskinernas drift och underhåll genomföras oftare? (Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3)

Produktionsmaskiner	Hur ofta genomförs kontroller?	När genomfördes senaste kontrollen?

Ger verksamheten upphov till störande buller? (Skyddsåtgärder och försiktighetsmått, Miljöbalken 2 kap § 3)

Har ni någon utrustning som ger upphov till buller som kan vara störande för omgivningen?
Går detta att förebygga?

Har miljöpåverkan ökat eller minskat vid en jämförelse mellan föregående år och detta år? (Hushållning och kretslopp, Miljöbalken 2 kap § 5)

Vad kan göras för att minska påverkan och förebygga olyckor till nästa år?